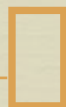

Тема: ВУГЛЕВОДИ

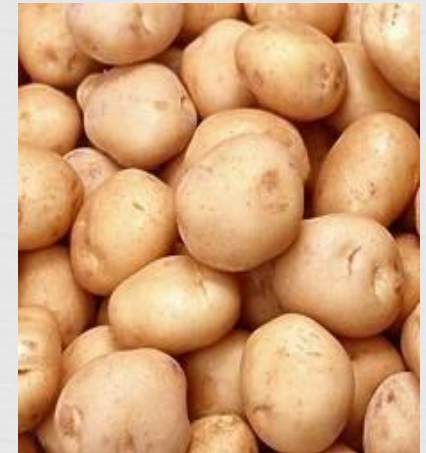

Тема уроку:

Глюкоза. Молекулярна формула. Фізичні та хімічні властивості глюкози. Поширення в природі.

Поняття про вуглеводи

□ Згадайте, яке біологічне значення мають вуглеводи

Функції глюкози

- Енергетична;*
- Запасна;*
- Структурна;*
- Входять до складу нуклеїнових кислот.*

Класифікація вуглеводів

моносахариди

дисахариди

полісахариди

Глюкоза
(виноградний цукор)
Фруктоза
(плодовий цукор, кетонспирт)
Рибоза
 $C_nH_{2n}O_n$

Дезоксирибоза

Сахароза
(тростинний або буряковий цукор)
Лактоза
(молочний цукор)
Мальтоза
(солодовий цукор)
 $C_{12}H_{22}O_{11}$

Крохмаль
Целюлоза
(клітковина)
Глікоген
 $(C_6H_{10}O_5)_n$
Хітин
(азотовмісний полісахарид)

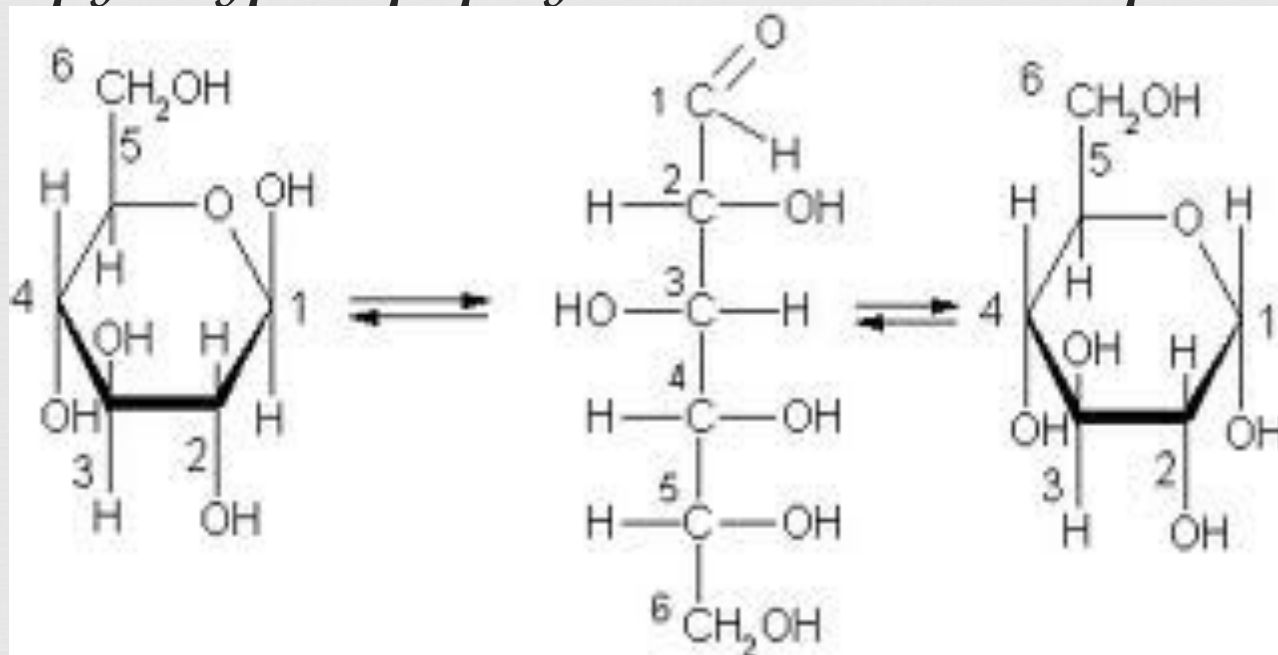

Вперше правильну емпіричну формулу глюкози пропонував шведський учений хімік Йенс Якобс Берцелліус в 1837 г.

Моносахариди - глюкоза

- Формула - $C_6H_{12}O_6$
- Структурна формула глюкози - ізомери глюкози

β -циклоглюкоза

D-глюкоза

α -циклоглюкоза

Запам'ятайте!

Утворення циклічної форми глюкози обумовлені:

- 1. Вільним обертанням по зв'язку - C - C -;
- 2. Наявністю функціональних груп:
  - - гідроксогрупа - OH;
  - - альдегідна група - $\begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{C} \\ \backslash \\ \text{H} \end{array}$

*Глюкоза -біфункціональна сполука -
альдегідспирт*

Фізичні властивості ГЛЮКОЗИ (лабораторний дослід)

- Біла кристалічна речовина
- Легко розчиняється у воді
- Солодка на смак
- Має молекулярну кристалічну гратку

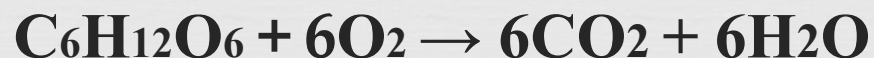

Хімічні властивості

ГЛЮКОЗИ

---

1. Реакція повного окиснення

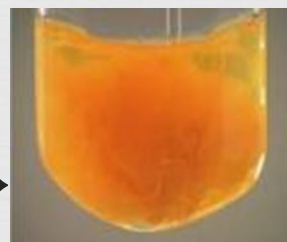
2. Реакція з купрум(II)гідроксидом (лабораторний дослід)

А) Якісна реакція на гідроксогрупу - ОН (багатоатомні спирти)

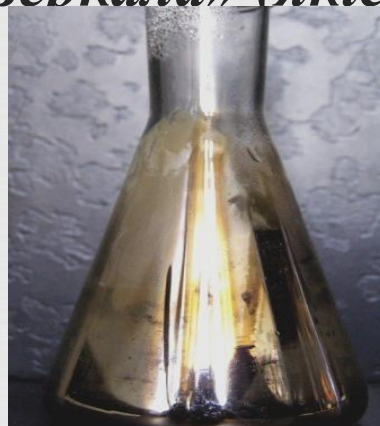
Хімічні властивості ГЛЮКОЗИ

Б) Якісна реакція на альдегідну групу (при нагріванні)

3. Реакція «срібного дзеркала» (якісна реакція на альдегідну групу)

(утворення
глюконової кислоти)

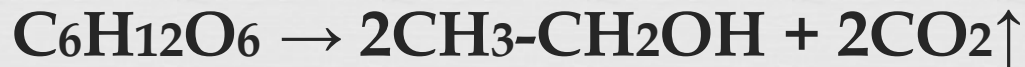
Хімічні властивості ГЛЮКОЗИ

- 4. Відновлення глюкози (взаємодія з воднем)
(утворення сорбіту – шестиатомного спирту)

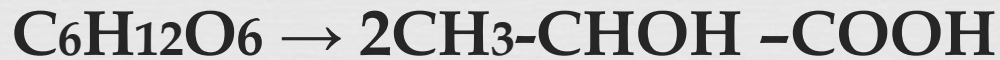

Специфічні властивості ГЛЮКОЗИ

- *Спиртове бродіння*

- *Молочнокисле бродіння*

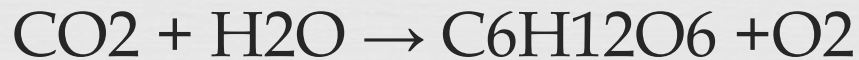

- *Масляне бродіння*

Добування глюкози

1. В природі – **фотосинтез**

2. В промисловості – гідроліз крохмалю

В 1811 р. російський хімік Костянтин Сигизмундович Кірхгоф вперше добув глюкозу гідролізом крохмалю

Біологічна роль глюкози

- Глюкоза – основний продукт фотосинтеза*
- В організмі людини тварини глюкоза є основним та найбільш універсальним джерелом енергії для забезпечення метаболічних процесів.*
- Глюкоза – важлива структурна одиниця, з якої побудовані полісахариди (крохмаль, глікоген, клітковина). Глюкоза входить до складу дисахаридів – сахарози, лактози, мальтози.*

Застосування глюкози

1. У кондитерській промисловості

2. У медицині (при інтоксикації)

3. У фармацевтичній промисловості

Закріплення навчального матеріалу

---

1. Внаслідок реакції спиртового бродіння глюкози можна одержати:

- а) метанол;
- б) етанол;
- в) етаналь.

2. Глюкоза належить до:

- а) дисахаридів;
- б) полісахаридів;
- в) моносахаридів.

3. Позначте ознаку, що характерна для глюкози:

- а) має молекулярну кристалічну ґратку;
- б) за звичайних умов – рідина;
- в) не має смаку.

4. Позначте функціональні групи, що містить глюкоза в лінійній формі:

- а) карбоксильна і гідроксильна;
- б) альдегідна і гідроксильна;
- в) альдегідна і карбоксильна.

5. Позначте сполуку, що є ізомером глюкози:

- а) сахароза;
- б) крохмаль;
- в) фруктоза.

6. За зображенням на малюнку, визначте, яка реакція була проведена з глюкозою:

- а) реакція спиртового бродіння;*
- б) реакція «срібного дзеркала»;*
- в) реакція з купрум (II) гідроксидом.*

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

*Шалдирван Ольга Володимирівна
учитель біології і хімії
вища категорія, старший учитель
спеціалізована школа № 66 м.Маріуполя*